

MAĮ 55¹ straipsnio apibendrinto paaiškinimas (komentaras).**55¹ straipsnis. Kita trečiųjų asmenų teikiama informacija**

(Papildyta pagal 2015 m. birželio 25 d. įstatymo redakciją Nr. XII-1897, įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d.)

1. Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys privalo kartą per metus pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie fiziniams asmenims suteiktas, jų gražintas ir iš fizinių asmenų gautas paskolas bei jų dydį centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais, išskyrus atvejus, kai ši informacija teikiama šio Įstatymo 55 straipsnyje nustatyta tvarka.

Komentaras

1. Komentuojamo straipsnio 1 dalis nustato, kad duomenis apie fiziniams asmenims suteiktas, jų gražintas ir iš fizinių asmenų gautas paskolas bei jų dydį Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys turi pateikti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka ir terminais. Šių duomenų pateikimo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VA-172 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. VA-118 redakcija) patvirtintomis Juridinių asmenų duomenų apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir gražintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniais asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas FR0711 formos ir jos priedų FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D, FR0711E, FR0711F užpildymo ir teikimo mokesčių administratoriui taisyklėmis.

2. Taisyklėmis turi vadovautis Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys, išskyrus prižiūrimus finansų rinkos dalyvius, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme, kuriems prievolės pildyti formos FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D priedus nėra.

3. Duomenys turi būti teikiami tiek apie nuolatiniais, tiek apie nenuolatiniais Lietuvos gyventojams suteiktas, jų gražintas, iš šių gyventojų gautas ir jiems gražintas paskolas ar jų dalis.

4. Juridiniai asmenys Valstybinei mokesčių inspekcijai iki kitų kalendorinių metų balandžio 15 dienos turi pateikti tinkamai užpildytą FR0711 formą „Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir gražintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniais asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas“ ir atitinkamus jos priedus.

2. Lietuvos Respublikoje įregistruotos mokslo ir studijų bei formaliojo profesinio mokymo įstaigos privalo kartą per metus pranešti Valstybinei mokesčių inspekcijai apie fizinių asmenų (fizinių asmenų naudai) sumokėtas įmokas už profesinį mokymą ir (ar) studijas, kurias baigus įgyjamas aukštasis išsilavinimas ir (ar) suteikiama kvalifikacija, taip pat už doktorantūros ir meno aspirantūros studijas centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais.

Komentaras

1. Komentuojamo straipsnio 2 dalis nustato prievolę asmenims, priimantiems iš nuolatinųjų Lietuvos gyventojų įmokas už studijas, kurias baigus įgyjamas pirmas aukštasis

išsilavinimas ir (ar) suteikiama pirma atitinkama kvalifikacija, taip pat už pirmas doktorantūros bei meno aspirantūros studijas, kartą per metus pranešti Valstybinei mokesčių inspekcijai apie fizinių asmenų (fizinių asmenų naudai) sumokėtas įmokas už profesinį mokymą ir (ar) studijas. Šių duomenų pateikimo tvarka nustatyta Juridinių asmenų duomenų apie nuolatinių Lietuvos gyventojų už studijas ir/ar profesinį mokymą sumokėtas įmokas FR0613 formos ir jos papildomo lapo FR0613P formos pildymo bei pateikimo mokesčių administratoriui taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. VA-67 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. VA-91 redakcija).

2. Tais atvejais, kai gyventojas už profesinį mokymą ar studijas sumoka skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai jis iš pajamų gali atimti per mokestinį laikotarpį grąžintą šios paskolos dalį. Atsižvelgdamos į tai, Lietuvoje registruotos kredito įstaigos ir Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondas turi pateikti duomenis apie nuolatinius Lietuvos gyventojus per mokestinį laikotarpį sugrąžinusius paskolų sumas, skirtas studijų apmokėjimui padengti. Šių duomenų pateikimo tvarka nustatyta Juridinių asmenų duomenų apie nuolatinių Lietuvos gyventojų grąžintas paskolas (jų dalis), skirtas išlaidoms už studijas ir/ar profesinį mokymą padengti, FR0614 formos ir jos papildomo lapo FR0614P formos pildymo bei pateikimo mokesčių administratoriui taisyklėse, patvirtintose Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. VA-68 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. VA-86 redakcija).

3. Informacija apie kiekvieno gyventoją per mokestinį laikotarpį sumokėtas sumas, bei per mokestinį laikotarpį sugrąžintas paskolų, skirtų studijų įmokoms mokėti, sumas turi būti pateikta mokesčių administratoriui iki kito mokestinio laikotarpio vasario 15 dienos.

3. Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys privalo pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie iš jų dalyvių – fizinių asmenų – gautas pinigines įmokas (įskaitant įmokas nuostoliams padengti), kai vieno fizinio asmens per vienus kalendorinius metus įmokėta suma yra ne mažesnė kaip 15 000 eurų. Ši informacija pateikiama kartą per metus centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais.

Komentaras

1. Duomenų apie įmokas pateikimo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VA-172 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. VA-118 redakcija) patvirtintomis Juridinių asmenų duomenų apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir grąžintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniams asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas FR0711 formos ir jos priedų FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D, FR0711E, FR0711F užpildymo ir teikimo mokesčių administratoriui taisyklėmis.

2. Duomenys Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiami kartą per metus iki kitų kalendorinių metų balandžio 15 dienos.

4. Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys privalo pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie įsiskolinimus fiziniams asmenims už šių asmenų juridinio asmens vardu patirtas išlaidas ir fizinių asmenų įsiskolinimus už iš to juridinio asmens atsiskaitytinai gautas išmokas, jeigu įsiskolinimas vienam fiziniam asmeniui arba

vieno fizinio asmens įsiskolinimas kalendorinių metų gruodžio 31 dieną yra ne mažesnis kaip 15 000 eurų. Ši informacija pateikiama kartą per metus centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais.

Komentaras

1. Duomenų apie įmokas pateikimo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VA-172 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. VA-118 redakcija) patvirtintomis Juridinių asmenų duomenų apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir grąžintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniams asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas FR0711 formos ir jos priedų FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D, FR0711E, FR0711F užpildymo ir teikimo mokesčių administratoriui taisyklėmis.

2. Duomenys Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiami kartą per metus iki kitų kalendorinių metų balandžio 15 dienos.

5. Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys privalo pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie užsienio juridinių asmenų jiems suteiktas paslaugas Lietuvoje, jeigu pagal vieną sandorį arba pagal keletą per vienus kalendorinius metus su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių gautų paslaugų vertė yra ne mažesnė kaip 15 000 eurų. Ši informacija pateikiama kartą per metus centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais.

Komentaras

1. Duomenų apie įmokas pateikimo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VA-172 (Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. VA-118 redakcija) patvirtintomis Juridinių asmenų duomenų apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir grąžintas paskolas, įsiskolinimus, susijusius su atskaitingais fiziniams asmenimis, gautas dalyvių įmokas ir apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas FR0711 formos ir jos priedų FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D, FR0711E, FR0711F užpildymo ir teikimo mokesčių administratoriui taisyklėmis (toliau – Taisyklės).

2. „Užsienio juridinis asmuo“ Taisyklių kontekste yra suprantamas kaip tai įtvirtinta Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, t.y. užsienio valstybės juridinis asmuo ar organizacija, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, taip pat bet kuris kitas užsienyje įsteigtas, įkurtas ar kitaip organizuotas apmokestinamasis vienetas (kuris nėra jokiais tikslais įregistruotas Lietuvoje).

3. Taisyklių 3 punkte nurodyta, kad jomis turi vadovautis Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys, išskyrus prižiūrimus finansų rinkos dalyvius, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatyme, kuriems prievolės pildyti formos FR0711A, FR0711B, FR0711C, FR0711D priedus nėra, tačiau prievolė pildyti FR0711E ir FR0711F priedus išlieka.

„Lietuvos Respublikoje įregistruotų juridinių asmenų“ sąvoka apima Lietuvos juridinių asmenų registre įregistruotus juridinius asmenis. Užsienio įmonės nuolatinės buveinės Lietuvoje, užsienio įmonės filialai, užsienio įmonės atstovybės yra Lietuvos

Respublikoje įregistruoti, tačiau neturintys juridinio asmens statuso, todėl neprivalo teikti centriniam mokesčių administratoriui informacijos apie išmokas užsienio juridiniams asmenims už suteiktas paslaugas (FR0711F priedas).

4. Taisyklių 40.8. punkte nurodyta, jog „Paslaugos yra laikomos suteiktos Lietuvoje, kai jos yra faktiškai suteiktos Lietuvos Respublikos teritorijoje“. Kiekvienu atveju juridinis asmuo turi įvertinti paslaugų suteikimo būdą ir vietą. Paslaugos faktiškai suteikiamos Lietuvos Respublikos teritorijoje kai, pavyzdžiui, užsienio juridinis asmuo (įmonė) atsiunčia savo atstovą (darbuotojus, techninę įrangą) į Lietuvą tam, kad šis suteiktų tam tikras paslaugas. Tai gali būti paslaugos susijusios su statyba, mašinų ar įrenginių instaliavimu, konsultavimo, projektavimo, montavimo veikla, remontu ar priežiūra ir kt.

Tais atvejais, kai sandoris(-iai) sudarytas(-i) ir išmokos pagal sandorį(-ius) mokamos užsienio juridiniam asmeniui, o paslaugos teikiamos ne tiesiogiai, o per atstovus/subrangovus, tai informacija, nurodyta MAĮ 55¹ straipsnio 5 dalyje turi būti teikiama. Paslaugos laikomos atliktomis Lietuvos Respublikos teritorijoje tuomet, kai visa arba nors dalis paslaugų yra atliekama Lietuvos teritorijoje paties užsienio juridinio asmens atstovų (darbuotojų) arba per atstovus/subrangovus.

Jeigu užsienio juridinis asmuo suteikė visas paslaugas (pavyzdžiui konsultavimo paslaugas) raštu, telefonu ar internetinio ryšio priemonėmis ir faktiškai į Lietuvą nebuvo atvykęs, tokios paslaugos nebus laikomos suteiktomis Lietuvoje, kadangi pagal faktą jokios paslaugos Lietuvos Respublikos teritorijoje nebuvo atliktos.

5. Duomenys Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiami kartą per metus iki kitų kalendorinių metų balandžio 15 dienos.

6. Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys privalo pateikti Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie kiekvieną nenuolatinį Lietuvos gyventoją, dirbantį šiame juridiniame asmenyje Lietuvoje pagal laikinojo įdarbinimo sutartį, sudarytą su užsienio valstybės juridiniu asmeniu. Ši informacija pateikiama centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais.

Komentaras

1. Duomenų apie dirbančiuosius pateikimo tvarka ir pranešimo forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VA-117 „Dėl Pranešimo apie nenuolatinius Lietuvos gyventojus, dirbančius ar dirbusius Lietuvoje pagal Lietuvos Respublikos juridinio asmens su užsienio valstybių juridiniais asmenimis sudarytas laikinojo įdarbinimo sutartis, FR1147 formos ir jos FR1147U, FR1147D priedų užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

2. Duomenys už ataskaitinį mėnesį Valstybinei mokesčių inspekcijai teikiami iki kito mėnesio 15 dienos.

MAĮ 68 straipsnio apibendrinto paaiškinimas (komentaras).

(Pakeista pagal 2015 m. birželio 25 d. įstatymo redakciją Nr. XII-1897, įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d.)

1. Jeigu kitaip nenustatyta šiame straipsnyje ar atitinkamo mokesčio įstatyme, mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokestį apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kada kuriais pradama mokestį apskaičiuoti arba

perskaičiuoti, sausio 1 dienos.

Komentaras

1. Jeigu **šis MAĮ straipsnis ar** atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip, mokesčių mokėtojas ar Valstybinė mokesčių inspekcija mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip einamųjų ir penkerių praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojamų atgal nuo sausio 1 dienos tų metų, **kada kuriais** pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti. Šios nuostatos taikomos ir muitinės administruojamiems mokesčiams, išskyrus muitus.

1 pavyzdys

Mokesčių mokėtojas pridėtinės vertės mokesčių apskaičiuoja (perskaičiuoja), t. y. pateikia mokesčių administratoriui mokesčio deklaraciją, ~~2005-07-15~~ **2016-02-15**.

Mokesčių mokėtojas gali apskaičiuoti (perskaičiuoti) pridėtinės vertės mokesčių einamųjų metų (~~2005~~ **2016** metų) pasibaigusiu mokestinių laikotarpių ir penkerių praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojamų atgal nuo sausio 1 dienos tų metų, **kada kuriais** mokesčiai apskaičiuojamas (perskaičiuojamas), mokestinių laikotarpių, t. y. ~~2004, 2003, 2002, 2001, 2000~~ **2015, 2014, 2013, 2012, 2011** metų atskirų mokestinių laikotarpių.

2 pavyzdys

~~2005-05-15~~ **2016-02-15** dieną buvo išrašytas mokesčių administratoriaus pavedimas atlikti mokesčių mokėtojo X mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą.

Einamieji ir penkeri praėję kalendoriniai metai skaičiuojami nuo patikrinimo pradžios, t. y. pavedimo išrašymo dienos, todėl mokesčių administratorius turi teisę tikrinti ~~2005~~ **2016** metų pasibaigusiu atitinkamų mokesčių mokestinių laikotarpių ir penkerių praėjusių kalendorinių metų, skaičiuojamų atgal nuo ~~2005-01-01~~ **2016-01-01**, t. y. ~~2004, 2003, 2002, 2001, 2000~~ **2015, 2014, 2013, 2012, 2011** metų atskirų mokesčių mokestinių laikotarpių mokesčių apskaičiavimą ir sumokėjimą.

2. Tais atvejais, kai pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (~~Žin., 2001, Nr. 110-3992~~, toliau – PMĮ) 6 **straipsnio 2 dalį** mokestinis laikotarpis nesutampa su kalendoriniais metais, mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminas **apskaičiuojamas** taip:

3 pavyzdys

Mokesčių mokėtojas ~~2008-03-20~~ **2016-03-20** pateikia patikslintą pelno mokesčio deklaraciją už mokestinį laikotarpį ~~2002-04-01–2003-03-31~~ **2010-04-01 – 2011-03-31**. Kadangi mokesčiai gali būti apskaičiuojamas (perskaičiuojamas) už atitinkamą mokestinį laikotarpį, šiuo atveju mokesčių mokėtojas gali perskaičiuoti pelno mokesčių už einamuosius nepasibaigusius mokestinius metus (nuo ~~2007-04-01~~ **2015-04-01** iki ~~2008-03-31~~ **2016-03-31**) ir penkerius praėjusius metus, skaičiuojant atgal, t. y. 1 metai (mokestinis laikotarpis nuo ~~2006-04-01~~ **2014-04-01** iki ~~2007-03-31~~ **2015-03-31**), 2 metai (mokestinis laikotarpis nuo ~~2005-04-01~~ **2013-04-01** iki ~~2006-03-31~~ **2014-03-31**), 3 metai (mokestinis laikotarpis nuo ~~2004-04-01~~ **2012-04-01** iki ~~2005-03-31~~ **2013-03-31**), 4 metai (mokestinis laikotarpis nuo ~~2003-04-01~~ **2011-04-01** iki ~~2004-03-31~~ **2012-03-31**), 5 metai (mokestinis laikotarpis nuo ~~2002-04-01~~ **2010-04-01** iki ~~2003-03-31~~ **2011-03-31**).

(MAĮ 68 str. 1 dalies komentaras papildytas 2 punktu ir 3 pavyzdžiu pagal 2008-09-09 VMI prie FM raštą Nr. (29.3-31-3)-R-7917)

3. Jeigu mokesčių mokėtojas pateikia mokesčio deklaraciją arba patikslintą mokesčio deklaraciją likus mažiau kaip 90 dienų iki šio straipsnio 1 dalyje numatyto mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) termino pabaigos, mokesčių administratorius gali patikrinti šioje deklaracijoje deklaruoto mokesčio apskaičiavimo teisingumą ir jį perskaičiuoti neatsižvelgdamas į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, jeigu mokesčių administratorius patikrinimą pradeda ne vėliau kaip per 90 dienų nuo šios deklaracijos pateikimo dienos.

Komentaras

1. Komentuojamo straipsnio 3 dalis suteikia teisę mokesčių administratoriui patikrinti deklaracijoje deklaruoto mokesčio apskaičiavimo teisingumą ir jį perskaičiuoti, neatsižvelgiant į deklaracijos pateikimo ir patikslinimo senaties terminą, jeigu mokesčių administratorius patikrinimą pradeda ne vėliau kaip per 90 dienų nuo šios deklaracijos pateikimo dienos. Tokia teisė mokesčių administratoriui suteikiama tik tokiu atveju, jeigu mokesčių mokėtojas pateikia mokesčio deklaraciją arba patikslintą mokesčio deklaraciją likus mažiau kaip 90 dienų iki MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje numatyto mokesčio apskaičiavimo (perskaičiavimo) termino pabaigos.

2. Kontrolės veiksmus mokesčių administratorius atlieka vadovaudamasis MAĮ VI skyriaus nuostatomis ir kontrolės veiksmus reglamentuojančiomis taisyklėmis (plačiau žr. MAĮ 114–134 straipsnių komentarus).

Pavyzdys

Mokesčių mokėtojas 2015-12-01 pateikė patikslintą pelno mokesčio deklaraciją už 2010 metų mokesstinį laikotarpį (toliau – deklaracija), t. y. likus 30 dienų iki MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje numatyto termino pabaigos (deklaraciją galima tikslinti iki 2015-12-31). Mokesčių administratorius deklaracijos duomenų teisingumo patikrinimą turi teisę pradėti iki 2016-03-01, t. y. ne vėliau kaip per 90 dienų nuo šios deklaracijos pateikimo dienos.